

3 juni, Den Haag Nederlands Congresgebouw, 20.30 uur

Het Residentie-Orkest

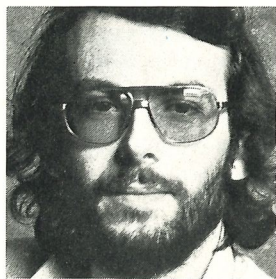
Michel Colombier (Wings) en
Charles B. Axton (Tubular
bells) _____ dirigenten
The Rainbowtrain
Hans Vermeulen
Anita Meyer
Dianne Marchal
Voorburgs Jongerenkoor

M. Colombier

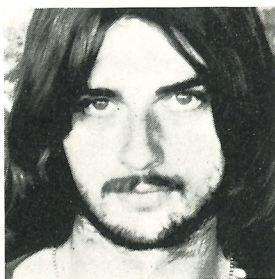
Wings

M. Oldfield

Tubular Bells

Michel Colombier
Mike Oldfield

On Wings of song

Anno 1977 kan het gebeuren dat je in Amsterdam, München, San Francisco een nachtelijke bar binnentapt en je oor, door het geroezemoes heen, wordt getroffen door de muziek van de DJ. Hé, denk je dan, ligt er nou hier een stuk elektronische avant-garde muziek van Stockhausen op de draaitafel? Bij navraag blijkt het een plaat met Space Music van pop-groep zus-en-zo. Of, een andere keer, pak weg in een Berlijnse of New Yorkse discotheek, vraag je je een half uur lang af of je staat te luisteren naar het laatste soort 'hasj-muziek' of naar wat heet 'serieuze' avant-garde in Minimal-Music stijl van Riley of Reich... (Blijkt het eerste).

Een heel merkwaardig verschijnsel, voer voor musicologen: de avant-garde pop bijna in samenspel met de avant-garde klassiek. Les extrêmes se touchent...

Anno 1977 kan het óók gebeuren dat een pop-groep een heel 'klassiek' symfonie-orkest huurt om samen een plaat te maken met wat je zou kunnen noemen 'symfonische pop'. Dat begon—die goeie ouwe Beatles deden het al!—als klassiek-symfonisch achtergrondje of wegweertje. Maar het is de laatste jaren uitgegroeid tot een waar samenspel, waarbij het symfonie-orkest een even belangrijke partij speelt als de pop-musici. Zo'n 'concerto-grosso-nieuwe-stijl' is, vanwege de hoge kosten, eigenlijk alleen mogelijk voor een grammofoonplaat-productie.

Bij bijzondere gelegenheden, zoals het Holland Festival, komt zo iets voor een enkele keer eens live op het podium. Het Residentie-Orkest waagt het erop: twee 'pop-symfonieën' op een uitzonderlijk Festival-concert. Met twee geslaagde pogingen om een synthese, een integratie te creëren van pop en symfonie. Daarvan wordt Wings van de jonge Fransman Michel Colombier het meest uitgesproken werk. Samenspel van symfonie-orkest, grote big-band en pop-groep en een elektrisch versterkt strijktrio. Het idee Wings werd geboren toen Michel Colombier, als arrangeur van Petula Clark in Los Angeles Herb Alpert ontmoette. Herb (Tijuana) Alpert was enthousiast over Michel's typisch eigen sound, en vroeg hem of hij niet een echt stuk wilde componeren voor pop-groep, big-band en symfonie-orkest. Colombier, die allang met dat idee rondliep, maar het tot dan toe niet realiseerbaar had gedacht, hapte meteen toe.

Zo ontstond Wings, waarvan Herb Alpert zegt: 'Colombier heeft hiermee de popmuziek een stap dichterbij de symfonische muziek gebracht. Een goede artist geeft weer wat hij vandaag hoort. Een groot artist geeft de toekomst weer. Zo'n man is Michel Colombier'.

'Waarom heet het nou Wings?' vroeg een RO-orkestlid. Kom, kom, dat wist Schumann al: Auf Flügeln des Gesanges. Im Westen nichts Neues... Dat brengt ons dan weer op het thema van de Menselijke Stem. In onze Westerse muziek blijft de expressieve kracht van onze stem de meest indringende klank: onafhankelijk van het genre: kerkelijk, wereldlijk, klassiek, amusement. De een wordt stil van Gregoriaanse mystiek, de ander raakt in extase van Wagneriaanse paroxysmen, de een zwijmelt van een Sinatra-crooner, de ander wordt high van de rauwe kreten van een pop-ster... Wat maakt het uit? 'Diese Stimme trifft mich tief im Herzen' (Fidelio), 'Mon cœur s'ouvre à ta voix' (Dalila), 'I've grown accustomed to your voice' (Marlène Dietrich e.v.a.)... Elke stem kan een festival betekenen.

Tubular Bells van Mike Oldfield is een verrukkelijk stuk super-romantische muziek dat klassiek-georiënteerde oren onophoudelijk aan Dvorak doet denken: dezelfde rusticale frisheid, sterk gesyncopeerde ritmes (maar gerealiseerd zonder de slagwerk-machine die zovele moderne muziek in klankloos lawaai verdrinkt), dansende wijsjes in boers-vrolijke klarinetten, peinzende meloep van de hobo. Film-muziek, denk je soms, zó beeldend. Je ziet gewoon een zomers landschap voor je, zoals in 'het klassiek' alleen een Dvorak, een Smetana,, een Sibelius honderd jaar geleden dat hebben kunnen schilderen: eenvoudige levensvreugde om galopperende paarden in de wei, wuivende wilde bloemen op een berghelling, een zongevlekt bos onder een blauw-blauwe hemel met Omo-witte wolken... In zijn sterkste momenten bijna Bartok, in zijn zwakste ogenblikken musical-stijl binnenkomers—dan denk je: nu komt Barbara Streisand op met 'People'...

Het ontegenzeggelijke hoogtepunt tegen het eind is een héél poëtische gitaar-solo van Mike Oldfield in

Hoogst Eigen Persoon: zó expressief, zó intens dat je alleen maar betreurt dat het zo kort is. In een wilde volksdans, een soort dolgedraaide square-dance eindigt deze eigentijdse symfonie. In Tubular Bells blijkt het mogelijk om in onze sophisticated zeventiger jaren een brok eigentijdse symfoniek te componeren van een frisse eerlijkheid, zonder ook maar de minste neiging om interessant of ingewikkeld te doen, om coûte que coûte 'nieuw' te willen wezen. Muziek, geschreven met kennelijk plezier in de klankweelde van een gewoon groot-bezet symfonie-orkest. Muziek, die de hedendaagse zo romantische jeugd (zijn we niet allemaal weer gek op Beethoven en Tsjaikowsky?) direct moet aanspreken. Muziek, die laat horen dat je behalve 'rammen' ook kunt zingen op een gitaar.

Geen wonder dat eerdere podium-uitvoeringen van Tubular Bells, eerst in de Queen Elizabeth Hall in London, en later in de (ook door het Residentie-Orkest te spelen) orkestversie van David Bedford in de Royal Albert Hall met het Royal Philharmonic Orchestra, een onmiddellijk succes waren. En de LP, natuurlijk!

P.W.S.

'Van alle stemmen uit het orkest vind ik de menselijke stem de onaangenaamste'.

(Uit: Peter en de Wolf)

Martine Bijl

11, 12 juni, Den Haag Zuiderparktheater, 14.00 uur

Het Residentie-Orkest

Charles B. Axton _____ dirigent
Martine Bijl _____ vertelster en zangeres
Mel Culbertson _____ tuba

P. Tripp, G. Kleinsinger _____

Tubbie de Tuba

S. Prokofjev _____

Peter en de Wolf

Tubbie de Tuba, een Amerikaans orkest-verhaal van Paul Tripp en George Kleinsinger, is de amusante geschiedenis van die arme, sombere brombeer uit de orkestfamilie, de tuba: hij krijgt maar geen kans om, zoals de andere orkestinstrumenten, ook eens een leuk wijsje te spelen. Hij heeft alleen maar 'Hoempa-Hoempa' te blazen en wordt uitgejouwd door de venijnige violen. Droevig gestemd gaat hij een eindje wandelen en ontmoet een niet minder droevige brulkikker, naar wie ook niemand wil luisteren. Toch kent de brulkikker een leuk liedje en hij leert het Tubbie de Tuba.

De volgende dag wil Tubbie dat liedje aan de andere instrumenten laten horen; maar zij lachen hem uit. Alleen de Grote Dirigent Signore Pizzicato vindt het prachtig. Dan begrijpt het hele orkest tenslotte, dat ook zo'n raar instrument als de tuba *mooi* kan spelen en alle instrumenten spelen Tubbie's wijsje op hun eigen manier. Tubbie de Tuba is ineens de held van het orkest en hij speelde nog lang en gelukkig! Een raar maar waar verhaal over elkaar plagende muziekinstrumenten, waarin de Amerikaanse tubaspeler van het Residentie-Orkest, Mel Culbertson, de hoofdrol speelt.

Peter en de Wolf van de russische componist Prokofjev is het muzieksprookje over het dappere jongetje Peter (gespeeld door de strikinstrumenten), de waggel-eend (de hobo), het eigenwijze vogeltje (de fluit), de sluipende kat (de klarinet), de knorrige opa (de fagot), de boze wolf (de hoorns) en de jagers met hun geweer—je schrikt je rot: de pauken! Een spannend verhaal dat je noot-voor-noot, toon-voor-toon kunt volgen in de orkestinstrumenten. Het orkest spreekt voor zichzelf!

'Het is tegenwoordig niet meer juist om muziek te schrijven voor een kleine kring van esthetische liefhebbers. In onze tijd zijn wij getuige van de hoogst belangrijke ontwikkeling, dat zeer brede kringen van ons volk in aanraking komen met serieuze muziek'. Dit is geen citaat van CRM-minister Van Doorn, maar van Prokofjev uit 1937.

P.W.S.